

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-969

28.10.2024

Fremtind Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Kjønnsnøytrale priser for nye avtaler - betydning gamle avtaler - informasjon - erstatning –
daværende fal. § 11-3

Forsikrede tegnet livsforsikring i 2010. I vilkår fra 2013 var det opplyst at forsikringsprisen ble justert årlig etter alder. Foretaket informerte forsikrede i 2015 om innføring av kjønnsnøytrale priser ved nye forsikringsavtaler. Premien ble ikke endret for eldre avtaler. I 2024 stilte forsikrede spørsmål til foretaket om hvorfor månedsprisen var forskjellig for han og hans ektefellen. Foretaket informerte om mulighet for å bytte til kjønnsnøytrale priser, noe forsikrede valgte å gjøre. I etterkant krevde forsikrede erstatning for den merpremie han hevdet å ha betalt i perioden mellom 2015, og frem til premieendringen. Saken reiste spørsmål om foretaket på en erstatningsbetingende måte hadde misligholdt sin informasjonsplikt etter forsikringsavtaleloven (fal.). Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at foretaket ikke hadde misligholdt informasjonsplikten etter fal. Nemnda bemerket at de nye kjønnsnøytrale premiesettingsprinsippene kun gjaldt for nye avtaler og foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede tegnet livsforsikringsavtale hos foretaket 1.11.10.

Av generelle vilkår datert 1.2.13 for personforsikringen pkt. 4 fremgår:

Priser og forsikringsvilkår gjelder i ett år (...) Dersom ikke noe annet følger av vilkårene for den enkelte dekning, fornyes forsikringene automatisk hvert år frem til avtalt utløpsdato, og ved slik fornyelse justeres prisen i forhold til forsikredes alder.

I brev av 22.1.15 fra foretaket til forsikrede, ble det informert om følgende:

Hva er nytt?

Prisen på forsikringen justeres i forhold til forsikredes alder. Når forsikrede nå blir ett år eldre endres derfor prisen.

1. januar 2015 ble forsikringsvirksomhetsloven § 9-3a som gjelder prising av personforsikringer endret. Nå er det ikke lenger lov å skille på priser mellom menn og kvinner. Endringen gjelder kun for nye forsikringsavtaler som inngås. Tidligere har kjønn vært en viktig del av prisingen siden det er forskjeller i sannsynligheten for uførhet og dødelighet hos menn og kvinner.

(Foretaket) innførte de nye og kjønnsnøytrale prisene allerede 1. desember 2014. For nye avtaler vil prisen ta hensyn til alder, helse, utdanning og yrke, samt om forsikrede røyker.

Hva er nytt hos deg?

Det kan skje mye i løpet av et år. Kanskje har du giftet deg, fått barn, byttet jobb, kjøpt nytt hus eller andre ting? Slike hendelser har noe å si for din privatøkonomi - og for dine forsikringer. Da er det en god anledning for deg til å spørre oss om råd.

I e-post av 22.4.24 påpekte forsikrede overfor foretaket at ulik månedspris for seg og sin ektefelle var kjønnsdiskriminerende, og stilte spørsmål om det var i strid med loven. Månedsprisen for

forsikrede var kr 670, og for ektefellen var den kr 270. I etterfølgende e-postkorrespondanse i april 2024 opplyste foretaket forsikrede om at han, som ikke-røyker og rådgiver med høyere utdanning, kunne få redusert månedsprisen til kr 439. Pris for ektefellen ville i så fall økes til kr 380. Endringen ville ha virkning fra 1.5.24.

Forsikrede aksepterte dette, men krevde refusjon for overbetaling i perioden fra innføring av kjønnsnøytrale priser i 2015, frem til justeringen av avtalen i 2024.

Forsikrede har i det vesentlige anført at foretaket etter 2015 ikke hadde anledning til å ha ulik pris basert på kjønn. Det er vist til forsikringsvirksomhetsloven § 9-3a, som regulerer at kjønn ikke skal brukes som faktor i forbindelse med personforsikringer.

Det anføres at foretaket er pliktig til å refundere overbetaling mellom 2015 og til prisene ble endret i 2024, fordi det ikke informerte om muligheten til å få beregnet nye priser for avtale etter innføringen av kjønnsnøytrale priser, jf. (daværende) fal. § 11-3

Det vises i denne sammenheng til tidsaspektet, i den forstand at foretaket gjennom ni år ikke opplyste om muligheten til å få endret prisene som følge av innføringen av kjønnsnøytrale priser. Dette ledet til at forsikrede overbetalte for forsikringen i alle ni årene.

Når det kommer til brev av 22.1.15, anfører forsikrede at ordlyden i brevet er for tvetydig til at informasjonsplikten etter fal. § 11-3 er oppfylt. Det vises til at man ikke kunne utlede fra brevet at man hadde mulighet til å få beregnet nye priser i tråd med innføringen av kjønnsnøytrale priser.

Det vises også til at saken gjelder en lovpålagt produktendring, i motsetning til 2011-545 som gjaldt en egeninitiert produktendring. Avgjørelsen kan derfor ikke vektlegges. Til slutt vises det til at foretaket bør bære administrasjonsbyrden som følger av å informere om produktendringer, og ikke kunden.

Foretaket har i det vesentlige anført at det ikke foreligger brudd på informasjonsplikten etter fal. § 11-3. Forsikrede ble informert i brev 22.1.14 om bl.a. nye bestemmelser om kjønnsnøytral premiesetting. Det ble videre informert om at endringen kun gjelder for nye avtaler, jf. lovforarbeidene (Prop. 87 L s. 56-63). Videre fremgikk av informasjonen at for nye avtaler så vil prisen også ta hensyn til alder, helse, utdanning og yrke, samt om forsikrede røyker. Foretaket har også vist til at de nye prinsippene i praksis ville medføre økning i pris for en god del kunder.

Om forsikrede i 2015 også burde fått informasjon om eventuell individuell vurdering av premiesetting for eksisterende avtale, viser foretaket til 2011-545. Avgjørelsen viser at foretaket ikke plikter å oppfordre eksisterende kunder til å ta kontakt for nye premieberegning. Foretaket kan da ikke være ansvarlig for den merpremie forsikrede har betalt etter 2015.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om foretaket på en erstatningsbetingende måte har misligholdt informasjonsplikten i henhold til forsikringsavtaleloven.

Sekretariatet ga ikke forsikrede medhold i klagen. Sekretariatet la til grunn at foretaket ikke hadde brutt informasjonsplikten, jf. fal. § 11-3. De kjønnsnøytrale premiesettingsprinsippene gjaldt kun nye avtaler. Det ble vist til at foretaket ikke har plikt til å opplyse om nye produkter, jf. 2011-545. Dermed forelå det heller ikke plikt til å informere om premiesettingsprinsipper som kun gjaldt nye avtaler.

Nemnda er i det vesentlige og i resultat enig med sekretariatet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant), og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).